SPORTUL magazin

SPORTIVII SUB CUPOLA ACADEMIEI

OARE DE CE NU ŞI O SPORTIVĂ ?

Mărturii ale unei prezenţe active în lumea exerciţiului fizic

Nu e nevoie de fantezie pentru ca lectorul acestor rînduri să deslușească mirarea celor ce se plimbau, pe la finele celui de-al doilea deceniu al veacului nostru, pe bulevardul principal al Sinaiei și urmăreau o codană ce zbura pe caldarîmul aleii mărginașe propulsată de niște ghete cu roate.

Ce îndrăzneală, mai ales pentru o fată !

Din nefericire, mai și cădeam. Nu din vreo neatenție sau dintr-o lipsă de iscusință. Numai din cauza întreruperilor de asfalt sau, mai grav, datorită cîte unei gropi. Și hopul m-azvîrlea...

Astfel și-a început povestirea „din acei minunați ani ai sportului", acedemiciana ALICE SĂVULESCU, doctor în științe biologice, director adjunct științific al Institutului de biologie „Traian Săvulescu" al Academiei și membru al „New York Academy of Sciences". Cunoscuta savantă întregește plutonul sportivilor de sub cupola Academiei, aducînd și mărturiile prezenței ei în lumea exercițiului fizic din acele începuturi de viață modernă, cînd investițiile implicau și luptă, — lupta propriu-zisă, împotriva prejudecăților : femeile în sport ?

— Atunci, poate că ne povestiți și cîteva momente din acea tinerețe în care ați dedicat și exercițiului fizic preocupări practice ?

— Am patinat și pe gheață, cu patine cu tălpice, la început ajutîndu-mă cu scaunul, pe care-l împingeam, de zor, fie pe lacul înghețat al Cișmigiului, în cadența muzicii orientale pe care o asigura o flașnetă, pentru antren și pentru ritm, sau numai pe „prețul de gheață" pe care-l „fabricam" împreună cu surorile mele, în nopțile geroase, în curtea casei părintești.

Elevă la Liceul „Carmen Sylva" din București, se pare că mă dovedisem o bună gimnastă și, îndeosebi, mă relevasem în formația de dansuri naționale, care, pe atunci, aparținea catedrei de gimnastică.

Atît de bună executantă eram și pe atît de îndrăgostită de gimnastică și de dansurile naționale, încît atunci cînd era indisponibilă titulara catedrei noastre, profesoara Kirițescu, mă desemna pe mine s-o suplinesc, — elevă fiind, și chiar după anii de liceu, cînd devenisem studentă a facultății de științe a Universității din București.

Canotajul m-a atras, de asemenea. Lacul Cișmigiu e leagănul multor începuturi ale sportului românesc și pe oglinda lui era un eveniment, cu decenii în urmă, să vezi o fată mînuind vîsla, de una singură într-o barcă, după care se luau „pirații" să-i pedepsească cutezanța.

Și trebuie să știți — adaugă prețioasa interlocutoare —, *că vîsleam și susțineam lupta fără să știu încă să înot la acea dată. Mai tîrziu, abia în timpul cînd îmi pregăteam doctoratul în științe la Universitatea Columbia din Statele Unite ale Americii, am învățat înotul și micul tenis, cel ce-a ajuns în zilele noastre ping-pong.*

Din tot ce-am făcut ca exercițiu fizic, nimic nu m-a pasionat însă atît de mult ca drumeția. Acum, cînd am urcat și eu drumurile povîrnite ale experienței unei vieți, pot aprecia cu onestitate drumeția drept cel mai activ și mai educativ sport.

Din anii mei de drumeție, începută ca o necesitate profesional-științifică, de cercetare, de consemnare și de colectare, păstrez imagini și întîmplări, personaje și chipuri, ce întrețin cu toți acești ani ce s-au măcinat la moara timpului, episoade demne de o istorie în materie. Am bătut, alături de savantul Traian Săvulescu și de marele anatomist care a fost profesorul Francisc Rainer, toate coamele Carpaților, toate vîrfurile de munte. Îmi amintesc, în preajma lor, figurile altor înamorați de peisaj, de mișcare, de dulcele efort al muntelui, *al freamătului urcușului și al emoției coborîșului, medicul Ștefan Milcu și geologul Miltiade Filipescu, actuali academicieni, doctorul Matei Balș, doctorul Steopoe — un veteran al cititorilor montane —, profesorul Paul Stănescu și geologul Șerbănescu, împreună cu zeci cu sute de studenți aparținînd generațiilor ce s-au succedat. Drumeția implică nu numai efortul fizic, ci, mai ales, acele admirabile investiții psihice, de un superb conținut moral. De aici și acea splendidă școală a voinței, a îndrăznelii, a rezistenței fizice pînă la stoicism voluntar.*

Am bătut drumuri de munte nu numai cu piciorul, ci și în șa, pe spinare de cal mărunt, specific locurilor, cel rezistent ca o cămilă în istovirea deșertului. Dar nici cîmpia Dunării și nici fermecătoarea Deltă nu am neglijat-o.

Acum, cînd nu mai am preocupări sportive, dar lupt să nu devin o sedentară, consider sportul o preocupare absolut necesară în viața oricărui orășean. El aduce destindere, vigoare, echilibru psihic.

Așadar, sub cupola Academiei, printre sportivi, și o sportivă !

V. FIROIU

DAN LALU

Bătrînețea învingătorului

Mă uit la zările crepusculare. Se topesc în seară.
Catapeteasma cerului va fi cu stele înflorată...
Revăd prietenii pe care i-am învins odinioară,
revăd prietenii pe care nu i-am cunoscut niciodată.

ALERGÎND

Între noi și pămînt
se interpun
zăpezile albastre,
între noi și pămînt
se interpun
simțămintele
ridicate la rang
de limbă maternă,
se interpun gîndurile
ridicate la rang
de materie.

SFATURI PENTRU FOTBALIȘTI

Nu căutați, cu tot dinadinsul, poziția ideală de șut ! De cele mai multe ori, tocmai din poziția ideală... se ratează.

Fiți atenți la execuțiile tehnice : nimic nu te „taie" mai mult decît o... foarfecă prost executată !

Fructificați fiecare lovitură de la 11 m ! Nu fiți... sentimentali !

Dacă, în cădere, dedesubt se află un adversar, dați-i mîna să se ridice ! Am spus mîna, nu... palma !

Nu aruncați mingea în tribune ! Spectatorii au venit să vadă nu să... joace fotbal !

Duminicile unui nesportiv

MĂSCĂRICI

Așa le spun, în sinea mea, artiștilor dramatici. Și le spun așa fără nuanța peiorativă cu care termenul s-a încărcat, fiindcă timpul și oamenii strică limba : ajunge o nuanță mai glumeață, mai îndoielnică adăugată unui cuvînt, ca el să-și schimbe deodată timbrul și să nu mai sune curat ca înainte. Pentru mine, însă, măscărici are sensul lui inițial, un clinchet imaculat ca al cristalului, de asta mă încumet a-i spune amicului meu piteștean Puiu Dumitrescu, actor al Teatrului „Al. Davilla" din frumoasa urbe argeșeană, chiar măscărici. Unul care n-a uitat să zîmbească frumos și cald nici după vreun sfert de secol de carieră, așa cum zîmbea în tinerețe, cînd l-am cunoscut pe culoarele Facultății de litere și filozofie din Capitală, absolvită de el acum treizeci de ani, mult înaintea Conservatorului urmat sub îndrumarea lui Costache Antoniu. Țin minte cîteva din rolurile lui frumoase: pe Martin, gangsterul, din **Fundătura** pe scena Teatrului Național bucureștean, pe Dragomir din Năpasta, Schweitzer din **Hoții**, Pavel Golea în **Surorile Boga**, spătarul Dragomir în **Vlaicu Vodă**, Krumov în **Fata fără zestre**, Lupus în **Centrul înaintaș a murit în zori**, Buzdugan în **Înșirate mărgărite**, Tănase în **Răsvan și Vidra**, și altele multe, pe scenă, la televiziune și chiar pe ecranul mare.

Nu mică mi-a fost uimirea descoperind, într-un popas de cîteva ore la Pitești, pe pereții camerei sale diplome, medalii, lauri și alte trofee... sportive. Credeam că sînt piesele unei mai vechi pasiuni de colecționar ; o dată ce azi oamenii strîng pînă și șervețele, cutii de chibrituri sau pachete de țigări goale, de ce n-ar strînge unul din ei și insemne sportive ? Dar toate erau dobîndite chiar de Puiu Dumitrescu, acest măscărici sportiv, fost jucător (la C.F.R. București și la Arsenalul Sibiu), și apoi arbitru de fotbal, de volei și de box. În 1948, ei a arbitrat, în calitate de judecător unic, întîlnirea dintre Ion Chiriac și francezul Jonas, meci considerat o veritabilă semifinală europeană pentru titlul profesionist la categoria cocoș. Trei ani mai tîrziu, Puiu Dumitrescu avea să fie arbitru, la Praga, în confruntarea dintre campionii olimpici cehul Torma și maghiarul Papp. Cele cincizeci de plachete de pe panoplia atîrnînd pe peretele de către miazănoapte sînt amintirea a vreo două mii de meciuri în ring — dintre care două sute internaționale — arbitrate de prietenul meu actor, primul nostru arbitru internațional după 1944 și purtător, zău așa, al insignei de polisportiv, cu toate probele luate la... 53 de ani !

Îmi plac oamenii plurivalenți, de asta am zăbovit mai îndelung în casa din Pitești a lui Puiu Dumitrescu, ascultînd cu interes crescînd scenariul scris de el pentru un film documentar consacrat istoricului boxului românesc. Nu agreez boxul de fel, dar arbitrul acesta delicat, inteligent, mobil, care e artist dramatic și-a mai fost interpret talentat de cuplete și romanțe, mi-e deosebit de drag.

— Cum izbutești să faci toate astea ? — l-am întrebat pe Puiu Dumitrescu la despărțire.

— Foarte simplu — mi-a răspuns el —, rămînînd mereu tînăr.

Nu, de astă dată măscărici nu mai juca, fiindcă se afla în însăși pielea lui : tinerețea depășind orice previziuni calendaristice a sportivului, îndrăgostit de mișcare, mlădiere, vioiciune !

George SBÂRCEA

SUPLEȚE, ÎNDEMÎNARE, FORȚĂ = CORRIDA

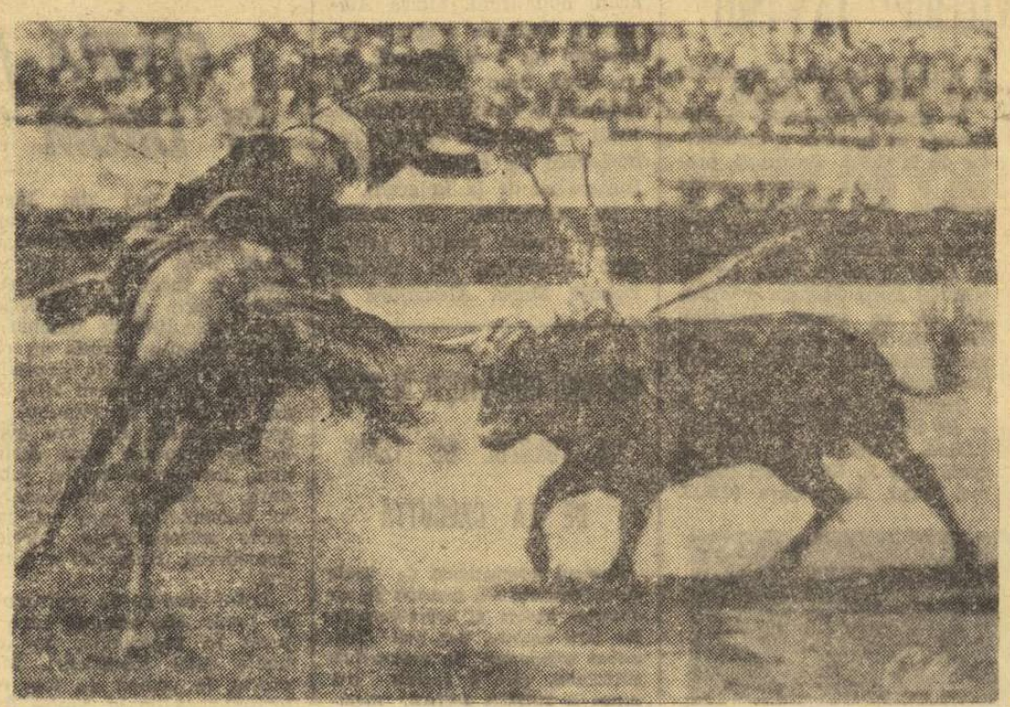

Arles, Nimes, Avignon, 15 august 1968 — *Corrida.*

Eveniment de seamă în viața acestor orașe. O dată în fiecare an, maeștrii spanioli trec Pirineii, pentru a-și arăta priceperea în *„Corrida de toros"*, înaintea spectatorilor francezi de viță mediteraneană.

„Circensele" romane, de care mai pomenesc doar textele clasice și cărțile de istorie, cunosc reeditări la fel de aprige și sîngeroase și deosebirile dintre spectacolele actuale de *Corrida* și luptele gladiatorilor de acum două milenii și mai bine constau numai în date de ordin cronologic și de costumație. Cadrul spectacolului e neschimbat. Arenele construite în vremea lui August, din blocuri imense de piatră, au rămas aceleași, doar nisipul arenei e altul, înnoit după fiecare vărsare de sînge. Cerul e tot albastru strălucitor, soarele arde la fel de puternic, iar Mistralul suflă tot ca acum 2 000 de ani.

Afișe mari, reprezentînd un taur negru și un toreador roșu, împînzesc valea Rhonului, de la Orange în jos. Vînzătorii ambulanți îți oferă la fiecare pas *„une paire de banderilles"* — două țepuse cu care se ațiță taurii, pălării de hîrtie cu un cap de taur în frunte, fotografii de toreadori celebri și chiar tauri în miniatură, din lemn, gips sau bronz. Chioșcurile de ziare sînt adevărate expoziții de ilustrate reprezentînd diverse momente ale serbărilor.

— *„Grăbiți-vă ! ultimele bilete pentru marea Corrida sînt puse în vînzare la Arene"*, anunță peste tot megafoanele.

Un șuvoi nesfîrșit de lume înconjoară arena. Turiști francezi și străini așteaptă cu vădită nerăbdare începerea spectacolului *„unic, formidabil și pasionant"*.

Fanfara instalată în stînga tribunei oficiale anunță începerea... O minunată paradă de fete frumoase, în costume cazone, deschide drumul luptătorilor ce fac înconjurul arenei. Apoi, totul se liniștește. Mistralul șuieră lovindu-se orb de parapetul înalt de piatră al arenei. Deodată, dinspre orchestră irupe „aria toreadorului" din „Carmen". De sub tribuna oficială țîșnește taurul, negru, crispat, neobișnuit cu atîta lumină, cu muzică, cu oameni. Taurii destinați luptelor au un regim de viață special. Sînt crescuți în așa fel, încît nu văd oameni niciodată înaintea spectacolului.

De după *barrera*, paravanul roșu, ies mîndrii *peones :* unii agită muleta, alții ațiță taurul. Fiecare mișcare e făcută cu artă, în ritmul muzicii, totul se săvîrșește conform regulilor unei coregrafii speciale.

Banderilleros ies și ei de după paravan. Se apropie de fiară cu pași prudenți, laterali, se ridică pe vîrfuri și-i înfig în coamă *banderilele*, țepușe colorate, ornate cu fîșii multicolore de hîrtie. Taurul e iritat, nedumerit, face mișcări ciudate, tresare, îi tremură mușchii de nervi. Se repede în toate părțile, dar acum e singur în arenă. Apoi, taurul nici nu-și dă seama cum se pomenește față în față cu un *picador* înarmat cu o suliță lungă, călare pe un cal blindat. Furios pe această apariție neașteptată, se repede cu coarnele înspre cal. Din fericire, acesta nu se sperie : e legat la ochi și pîntecele îi e bine apărat. *Picadorul* înfige în gîtul fiarei sulița și o imobilizează. Taurul mugește, se smucește, se repede din nou cu mai multă forță și reușește să răstoarne calul, cu călăreț cu tot, apoi, înnebunit, lovește sălbatec cu coarnele în cal.

Din spatele *barrerei* aleargă în grabă *peonii*, agitînd *muletele* (cape roșii) și strigînd pentru a distrage atenția taurului de la *picador*. Într-o clipă, taurul e în partea opusă a arenei, hărțuit fără milă : copitele lui ridică nori de praf, coama îi sîngerează : e în culmea furiei.

După ce calul a fost ridicat și scos din arenă și *peonii* s-au retras încetul cu încetul, fanfara începe din nou să cînte. Își face acum apariția *matadorul*, conducătorul cetei de toreadori. El se apropie cu pași siguri, ținînd în mînă sabia mascată de muletă. Taurul îl vede, așteaptă. Matadorul se oprește și el și agită mantaua roșie. Taurul nu mai rezistă, se repede înversunat. Lupta se dă corp la corp. Coapsele omului se lipesc de mușchii răsuciți ai animalului, cînd în dreapta, cînd în stînga ; omul stă mîndru, trupul i se profilează cu forme cenușii pe nisipul de aur al arenei. Orchestra a încetat să mai cînte. Mii de spectatori își țin respirația și, deodată, din sute de piepturi izbucnesc strigăte : *„Méfie-toi !" „Pâzea !"* Poziția omului e periculoasă, în orice clipă taurul poate să-l răstoarne și să-l calce în picioare. Dar, dintr-o dată, cu iuțeală de prestidigitator, toreadorul a împlîntat sabia în ceafa adversarului. Olé !

Taurul se clatină, se proptește bine în picioare, își ia un suprem elan și se repede cu furie spre om, dar, după cîțiva pași îngenunchează. De după *barrera*, țîșnesc ajutoarele matadorului și-i înmînează pumnalul, arma eliberatoare. Taurul nu trebuie să se chinuie. Condiția ca publicul să fie mulțumit este ca fiara să moară estetic. Matadorul îngenunchează și el, lovește cu pumnalul : taurul este definitiv înfrînt.

Fanfara izbucnește. Publicul e în delir. Batistele albe fluturâ în semn de omagiu și președintele Corridei anunță răsplata : pentru măiestria luptei, amîndouă urechile. Toreadorul scoate sabia din trupul taurului, o curăță de sînge pe muleta, apoi taie cu dibăcie urechile taurului. Face înconjurul arenei, țanțoș, pentru a primi aplauzele, se înclină în fața tribunei președintelui și aruncă celei mai frumoase femei trofeul luptei sale. *„Femei frumoase te vor aștepta / Gloria este a ta"* intonează fanfara, dar strigătele spectatorilor întrec glasul alămurilor. Oamenii obișnuiți pe care îi întîlnești în autobuz, pe stradă, la serviciu sau în cafenele, au căpătat dimensiuni gigantice. Urlete, ovații prelungi, fețe congestionate, gesturi spontane, lipsite de control. Bărbații își aruncă pălăriile în arenă, femeile își agită gențile deasupra capului, toți sînt în picioare, toți strigă, îl aclamă pe învingător.

Tomuri de filozofie își pierd greutatea în fața acestui joc magnific, în care miza este viața. Corrida nu necesită explicații nici pentru profani. Ațiță, tulbură, tocmai prin esențialitatea gesturilor, prin eliminarea oricărui element inutil. Două forțe uriașe stau față în față, se înfruntă cu violență, se atrag din priviri. Nimic nu poate fi mai formidabil decît mugetul înăbușit al taurului, disperarea lui în fața elegantei mișcări de demonstrare a virtuozității și abilității omenești : întoarcerea măiestrită a capei purpurii în fața privirilor injectate ale fiarei.

... Acum totul s-a sfîrșit. Tribunele încep să se golească și seara meridională, strălucitoare, se instalează pe nesimțite deasupra arenelor.

— V-a plăcut ? mă întreabă ghidul, care, neputînd suporta sîngele, nu participase la spectacol. I-am zîmbit în semn de răspuns.

— Sînteți tare, mi-a spus el. Știți, Miss Helen, englezoaica, a leșinat. La dv. sînt Corride ?

— Nu.

— Ei nu-i nimic, dar sînteți tot de neam latin, ca noi, cei din Sud. De asta v-a plăcut.

Mi-a plăcut ? Știu și eu ? M-a tulburat, în orice caz...

Carmen TOMESCU CRISTOF

RĂSPUNDE Ion Poștașu

FLOARE ZAHARIA, BUCUREȘTI. Am citit cu interes scrisoarea dv. reținînd P.S.-ul : *„Ce fel de club EXPERIMENTAL este F.C. Argeș ? În ce sens e experiența ? Se experimentează dacă nu cumva fotbalul poate progresa în condițiile cunoscute ale clubului — stadion fără cabine igienice, club fără sediu etc. etc. ?"*

E. FABRI, BAIA MARE. Ne întrebați ce măsură trebuie să ia un arbitru de fotbal dacă observă, la un moment dat, — sau este sesizat de către căpitanul echipei adverse — că o formație joacă în... 12 oameni ? Pentru asemenea cazuri nu sînt prevăzute sancțiuni speciale, de genul celor pe care le presupun colegii dv. Singurul lucru pe care îl face arbitrul este să-l... poftească afară pe jucătorul intrat pe teren fără știrea lui și care e... supranumerar.

T. FILIPIDESCU, BUCUREȘTI. O epigramă pentru U.T.A. :

Ați făcut o țesătură,
Astă toamnă — lînă pură !
În retur, un gînd m-apasă :
Alții lîna să n-o țeasă !

Știți ceva ? În orice caz, e bine că i-ați prevenit pe cei de la U.T.A. !

D. DANTE, BUCUREȘTI. Ce se aude cu cel de-al treilea portar al Progresului, Matache ? Probabil că nu deține cea mai bună formă. A fost o vreme cînd Mîndru și Manta stăteau pe tușă, nu ?

D. CRĂCIUNESCU, BUCUREȘTI. E 1—0 pentru colegul dv ! În ediția 1958—1959, echipa TAROM s-a clasat pe primul loc în seria a II-a a diviziei B, promovînd astfel în „A". Înainte însă de a începe noul campionat, TAROM a fuzionat cu Rapid, locul rămas vacant în divizia A fiind ocupat de Universitatea Cluj care, în alte condiții, ar fi jucat în „B".

MARIN TONCEA, BÎRLAD. Credeți că cititorii ar dori să mă vadă la televiziune ? Să vedem : poate că voi fi invitat cu ocazia Zilei... Poștașului !

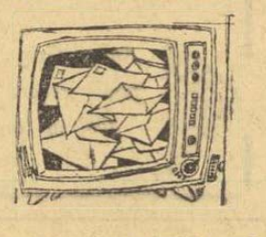

TUDOR IONACHITA, COMUNA PLENIȚA. Este greu de spus care e meciul de box care a stîrnit cea mai mare vîlvă în lumea întreagă. Poate că întîlnirea dintre Jack Dempsey și Georges Carpentier, disputată la 2 iulie 1921. Meciul s-a încheiat cu victoria prin k.o. în repriza a 3-a, a lui Jack Dempsey.

IOAN ALDEA, TURDA. De acord cu frumoasele cuvinte pe care le aveți la adresa antrenorului C. Teașcă, dar și cu reproșurile în legătură cu prea desele sale schimbări de... domiciliu. Dacă ar fi trăit pe vremea lui Topîrceanu, aș fi pariat că el l-a inspirat în compunerea „Baladei chiriașului grăbit" ! Versurile se potrivesc de minune : *„Trec anii, trec lunile-n goană / Și-n zbor săptămînile trec / Rămîi sănătoasă, cucoană* (în cazul nostru, cucoana e Universitatea Cluj) */ Îmi iau geamantanul și plec. / Eu nu știu limanul spre care / Mă-ndrept cu bagajul acum, / Ce demon mă pune-n mișcare / Ce taină mă-ndeamnă la drum"...*

ALEXANDRU NICHIFOR, TIMIȘOARA. C. Dan a reintrat, jucînd în echipa de tineret-rezerve a Rapidului. Și nu l-a... enervat nici măcar acest lucru. Semne bune !

Ilustrații : **N. CLAUDIU**

DECEMBRIE LUNA CADOURILOR

stilouri

POȚI SĂ BUCURI PE ORICINE OFERINDU-I UN CADOU, MARE-I ÎNSĂ BUCURIA CÎND CADOUL E UN STILOU !

În luna cadourilor magazinele de specialitate vă stau la dispoziție cu un bogat sortiment de stilouri. Cadouri utile-stilourile de diferite tipuri : Flaro, Albatros, Junior, Diplomat, și Dumbrava.

PREȚUL ÎNTRE 13 și 47 LEI